

El document del mes de juny de 2012 de l'AMR

número 6

El primer carnet de telèfon de Roses

Dades arxivístiques del document

Arxiu Municipal de Roses (AMR), 14.8,2. Col·lecció Josep Sabater Calderó. ca. 1916-1918. Donació de la senyora Maria Cinta Lloveras Bach. Català.

Contingut

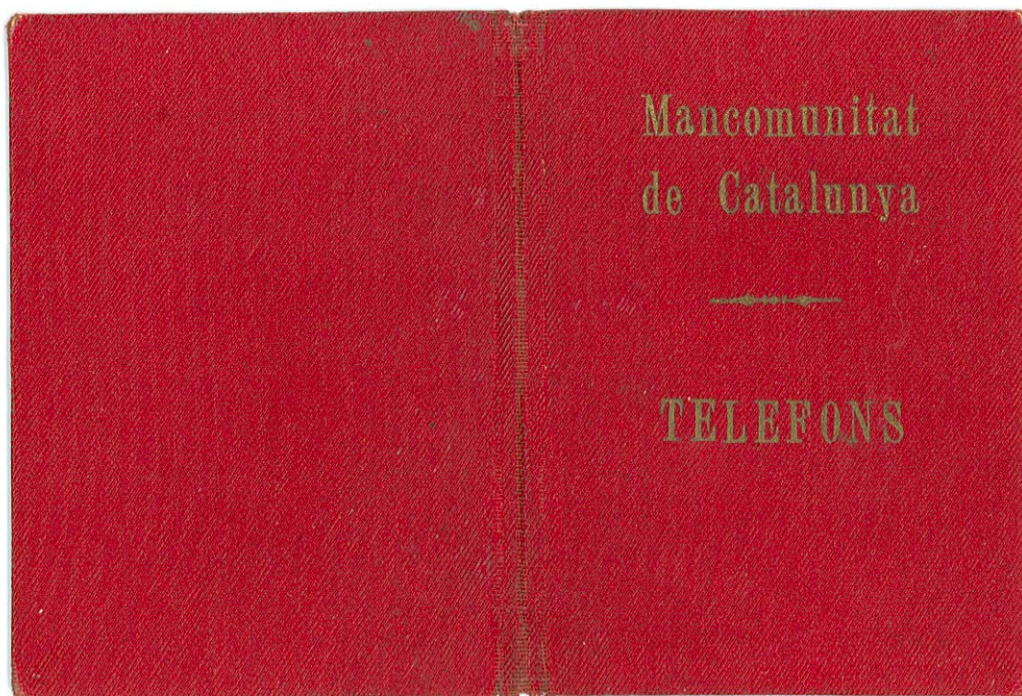
Es tracta del carnet d'abonat telefònic número 1 de l'estació de Roses, expedit per la Mancomunitat de Catalunya a favor de l'alcalde de la vila, en aquell moment el senyor Josep Sabater Calderó, que permetia efectuar gratuïtament trucades telefòniques en els locutoris de l'àmbit geogràfic del districte del Grup de l'Empordà.

Història arxivística

La senyora Maria Cinta Lloveras Bach, familiar de Josep Sabater Calderó, va fer donació d'aquest carnet telefònic el dia 7 de febrer de 2007. Tractant-se d'un document solt és impossible de conèixer amb precisió l'abast documental del fons personal de Josep Sabater Calderó que, pel fet d'haver estat alcalde de Roses, hauria pogut ser rellevant. Tampoc es coneixen possibles tractaments de la documentació abans del seu ingrés a l'AMR. Per l'escàs volum que s'ingressà segurament hi ha hagut pèrdues documentals.

Context històric

L'extensió de la xarxa telefònica a Catalunya fou pionera a l'Estat, sobretot gràcies a l'impuls que rebé del govern de la Mancomunitat de Catalunya. Hom creia que la interconnexió telefònica de totes les poblacions catalanes havia d'ajudar a vertebrar el país. L'any 1916 es creà la Secció de Telèfons, dirigida per Esteve Terradas. Tanmateix, l'obra impulsada per Prat de la Riba s'estroncà amb l'adveniment de la dictadura de Primo de Rivera, que en frenà el creixement i cedí la xarxa de la Mancomunitat a la CTNE (Telefònica), que no la completà fins després de la fi de la Guerra Civil (1936-1939) en no considerar-la una inversió estratègica.

En aquest context històric arribà el telèfon a Roses i Josep Sabater Calderó (Roses, 25/4/1884-Badalona, 1926), l'alcalde en aquell moment, en fou el primer usuari. Comerciant de sal i advocat, era fill de Josep Sabater Curtó, de Tortosa, i de Maria de la Cinta Calderó Piñana. La família hagué de marxar de Tortosa arran de la Tercera Carlinada. El seu pare era comerciant de cereals, bàsicament de blat, que exportava a diferents països europeus, entre els quals cal destacar Rússia. El seu vaixell, anomenat Dolores, naufragà davant de Marsella. A partir d'aquest moment, reorientà el negoci

envers el comerç de la sal. Així, sembla que explotà les salines de Santa Margarida, negoci que continuà la seva dona i, eventualment, el seu fill Josep.

Sabater estudià Dret a Barcelona i, una vegada advocat, fou, sembla, funcionari de l'Ajuntament de Badalona, governat –durant la Dictadura de Primo de Ribera– per un oncle seu, Pere Sabater Curtó, polític de marcat caràcter nepotista. Fou un gran afeccionat a l'arqueologia i, sota el seu mandat, s'efectuaren les primeres prospeccions a la Ciutadella de Roses, sota la direcció del Dr. Bosch Gimpera (1916). Així mateix, fou un dels descobridors del dòlmen de la Creu d'En Cobertella i del dòlmen del Turó de l'Home.

Fou escollit en el càrrec d'alcalde entre 1914 i 1918. Es convertí, d'aquesta manera, en l'alcalde més jove del segle, amb 29 anys. Es tornà a presentar en les eleccions dos anys després tornant a ésser alcalde entre 1920 i 1922 i acabà la seva activitat política, essent regidor, amb el cop d'Estat del general Primo de Rivera. Formava part d'un grup polític –que disposava de la majoria– que, tot ho indica, podria pertànyer a la Lliga Regionalista.

Més info

http://www.rosespedia.cat/index.php/Josep_Sabater_i_Calder%C3%B3

Josep Maria Barris Ruset, *Roses o la recerca de la zona grisa*, Roses, Ajuntament de Roses, 2008, pàgs. 331-334.